

Актуальні проблеми правового регулювання ринку транспортних послуг на місцевому рівні

А.І.Кубах, канд.екон.наук, **О.В.Харитонов**, канд.юрид.наук,

Коляда Т.А., канд.юрид.наук

Харківська національна академія міського господарства

61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12

Радикальні зміни в економіці України, наявність конкуренції на ринку надання транспортних послуг потребує суттєвих змін у організації управління транспортною системою. Як об'єкт державного управління транспортна система повинна відповідати рівню соціально-економічного розвитку держави, позитивно впливати на національну безпеку, забезпечувати здійснення зовнішньоекономічних зв'язків.

З огляду на це, особливої актуальності як на загальнонаціональному, так і на місцевому набуває проблема вдосконалення правового регулювання транспортної діяльності (в рамках транспортного законодавства).

Слід зазначити, що розвиток і вдосконалення транспорту здійснюється відповідно до національної програми з урахуванням його пріоритету та на основі досягнень науково-технічного прогресу і забезпечується державою.

Оскільки єдина транспортна система України налічує кілька видів транспорту, кожен з яких має певні особливості, то і законодавство про транспорт є досить значним за обсягом і різноманітним за змістом.

Правові основи діяльності транспорту визначено, в першу чергу Законом України "Про транспорт", а також законами України "Про залізничний транспорт", "Про автомобільний транспорт", "Про міський електричний транспорт", "Про трубопровідний транспорт". Крім того, значне коло транспортних відносин регулюється транспортними кодексами і статутами окремих видів транспорту, зокрема, Повітряним кодексом України, Кодексом торговельного мореплавства України, Статутом залізниць України. Важливу роль у регулюванні транспортної діяльності відіграють також рішення місцевих органів самоврядування, на які безпосередньо покладено функцію організації

дорожнього руху на територіях міст, районів, областей.

Особливої актуальності ці питання набувають для вдосконалення правового регулювання транспортних відносин на місцевому рівні.

Так, серед найактуальніших проблем цієї ділянки правового регулювання є проблема забезпечення належних умов розвитку і функціонування міського електричного транспорту.

Правові, організаційні та соціально-економічні засади функціонування міського електричного транспорту визначаються Законом України від 29.06.2004р. №1914 «Про міський електричний транспорт».

Більшість органів самоврядування міст, де функціонує міський електротранспорт, повільно впроваджуються договірні відносини з підприємствами. Зміст укладених між ними договорів не відповідає вимогам вищезгаданого Закону №1914 та Правилам надання населенню послуг з перевезень міським електротранспортом, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2004р. №1735, у частині, що стосується фінансового забезпечення.

Надання безоплатних транспортних послуг пільговим категоріям громадян компенсується з державного та місцевих бюджетів не в повному обсязі, у зв'язку з чим не покриваються витрати на їх перевезення. Це негативно позначається на фінансовому стані підприємств міського електротранспорту.

Другою найгострішою проблемою правового регулювання надання транспортних послуг на місцевому рівні є те, що до теперішнього часу не врегульовані питання координації роботи різних видів транспорту на ринку пасажироперевезень. Таке зумовлює, наприклад, невиправдане дублювання маршрутів міського електротранспорту автоперевізниками, які працюють за іншими "правилами".

Серед інших проблем правового регулювання транспортних послуг на місцевому рівні також можна виділити відсутність закріплення на законодавчому рівні порядку формування тарифів на послуги міського електричного транспорту (адже доповнення до статті 18 Закону №1914 і досі не

прийнято). Недостатня увага приділяється роботі із впровадження правових заходів з енергозбереження, спрямованих на попередження суттєвого зростання собівартості транспортних послуг. Нарешті, до теперішнього часу, не визначений механізм реалізації норм Закону №1914 щодо подальшого пріоритетного розвитку міського електротранспорту в містах України.

Розв'язання зазначених проблем може бути здійснено лише шляхом створення повноважними органами місцевого самоврядування (а також органами виконавчої влади) ефективного механізму контролю за виконанням всіма суб'єктами транспортних відносин положень Закону України “Про міський електричний транспорт”, уточненню генеральних планів розвитку міст з метою забезпечення пріоритетного розвитку міського електротранспорту, а також шляхом усунення невиправданого дублювання трамвайних і тролейбусних маршрутів авто перевізниками.